

Яна Дроботя, к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту
Полтавська державна аграрна академія

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД НАДАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ

Діяльність сучасного комерційного банку будь-якої країни вже не можливо уявити без надання нетрадиційних банківських послуг. Дані послуги є джерелом забезпечення додаткового прибутку і підтримання конкурентоздатності комерційного банку.

Згідно закону України «Про банки і банківську діяльність» на підставі ліцензії комерційні банки можуть здійснювати окрім трьох базових операцій (приймання вкладів, відкриття та ведення поточних рахунків, розміщення залучених коштів від свого імені) наступні: інвестування коштів у статутні фонди юридичних осіб, випуск, обіг і погашення грошової лотереї, операції за дорученням клієнтів або від свого імені з фінансовими інструментами, довірче управління коштами та цінними паперами, депозитарну діяльність та ведення реєстрів цінних паперів. Дані послуги є нетрадиційними для банківської діяльності. Однак, як їх кількість так і здійснення даних послуг, якість не є однаковою для різних країн.

Звертаючись до міжнародного досвіду з надання нетрадиційних банківських послуг з'ясуємо їх особливості в різних країнах.

Так, починаючи з того яку кількість нетрадиційних банківських послуг надають інші країни слід зазначити, що комерційні банки США надають 150 банківських послуг, банки Японії 300, банки Великобританії 100 [6, с. 6]. Звісно, що у даний склад входять і традиційні послуги, однак базових послуг, що віднесені виключно до банківської діяльності всього декілька у кожній країні.

Окрім того слід зробити акцент і на тому, що міжнародна практика із здійснення нетрадиційних банківських послуг вказує на те, що дані послуги досить успішно можуть надавати не лише банківські установи. Зокрема

здійснення лізингових та факторингових послуг у Європі, як правило, - це прерогатива комерційних банків, в Америці банки даними послугами не займаються, їх надають небанківські фінансово-кредитні посередники [1, с.243; 4, с. 100-101].

Якщо говорити про факторингові послуги України, то їх надають переважно банки, однак можливість їх надання факторинговими компаніями не виключена [1, с. 243].

Такі науковці як В. О. Сизоненко, С. А. Циганов зазначають, що іноземні банки з метою забезпечення конкурентоздатності комерційної установи займаються веденням амортизаційних і пенсійних рахунків, бухгалтерським обліком, нарахуванням і сплатою податків, контролем запасів, дослідженням операційних витрат, здійсненням інвестиційних проектів [6, с. 46]. Окрім того саме трастові послуги займають досить вагоме місце у діяльності сучасного комерційного банку США [3, с. 329]. На нашу думку, надання даних послуг комерційними банками США за обсягами надання та важливістю їх для клієнтів стоїть поряд із базовими банківськими послугами.

Слід також відзначити таку нетрадиційну банківську послугу як інтернет банкінг, яка сама по собі майже не приносить доходу у вигляді комісії, оскільки зазвичай комісія або ж відсутня взагалі або ж є досить мінімальною, однак, дана послуга дозволяє скоротити операційні витрати та є досить зручною для користувачів, та дає змогу розширити їх коло. Звертаючись до міжнародного досвіду щодо інтернет банкінгу слід вказати на успішний проект іпотечного інтернет-банку Euroeloan, що відкритий у Стокгольмі в 2000 році та який здійснює всі операції через інтернет, по всій Європі [2, с. 74].

Окрім того цікавим досвідом з надання інтернет банкінгу є створення єдиного API з метою користування послугами всіх комерційних банків в межах країни у Німеччині та можливість відкриття рахунку через інтернет якщо є ідентифікація хоча б в одному комерційному банку – у Польщі [5, с. 30].

Досліджуючи міжнародний досвід із надання нетрадиційних банківських послуг слід зазначити, що за здійсненням нетрадиційних банківських послуг

комерційним банками майбутнє, однак потрібно проаналізувати всі позитивні та негативні аспекти по окремим нетрадиційним банківським послугам, а потім зважуватись на їх надання.

Література:

1. Андрійчук Ф.Ю. Факторингові послуги: закордонний досвід і практика Українських банків / Ф. Ю. Андрійчук // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - Випуск 93 (Частина II). - 2010. - С. 239-245.

2. Марценюк М. М. Зарубіжний досвід організації надання якісних послуг як фактор підвищення конкурентоспроможності банку [Електронний ресурс] / М. М. Марценюк, В. Л. Карпенко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2014. – № 5. – Т. 2. – С. 67-70. – Режим доступу до журн. : [http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4021/1/Vchnu_ekon_2014_5\(2\)___18.pdf](http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4021/1/Vchnu_ekon_2014_5(2)___18.pdf).

3. Михайлюк Г. О. Історичні передумови виникнення нетрадиційних банківських операцій та послуг [Електронний ресурс] / Г. О. Михайлюк // Актуальні проблеми держави і права - 2010. - Вип. 56. - С. 324-330. - Режим доступу до журн. : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2010_56_52.

4. Никитченко Ю. В. Лізинг в Україні і США: спільне та відмінне [Електронний ресурс] / Ю. В. Никитченко // Інвестиції: досвід та практика. – № 7. – 2015. – С. 100-104. – Режим доступу до журн. : <http://www.investplan.com.ua>.

5. Неізнана О. В. Огляд новітніх електронних технологій і аналіз розвитку сучасного банку / О. В. Неізнана // Технологический аудит и резервы производства. – № 2/6(28), 2016. – С. 28-31

6. Сизоненко В. О. / Особливості сучасного розвитку ринку банківських послуг / В.О. Сизоненко, С.А. Циганов // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : зб. наук. праць. – Суми, 2009. – Т. 24. – С. 41-53.

